

Okruhy otázek ke zkoušce ze Sociologie práva

(Školní rok 2024/2025)

1. Sociologické poznání a zdravý rozum (SQ, EQ)
2. Sociální realita a způsob jejího poznání
3. Sociologie jako věda teoreticko empirická
4. Základní sociologická paradigmatata
5. Biologické základy sociálního života, etologie a sociobiologie
6. Biologické a sociokulturní faktory v sociálním chování člověka
7. Sociální chování a jednání, sociální vztah a jeho perceptivní, komunikativní a interaktivní dimenze
8. Teorie sociální směny, osobní a sociální identita, kulturní, sociální a symbolický kapitál
9. Interpretace sociální reality, definice sociální situace, Thomasův teorém
10. Sociální struktura, problémy sociální struktury v ČR
11. Sociální stratifikace a sociální mobilita
12. Ukazatele sociálního statusu a prestiž profesí
13. Právo jako historický a kulturní fenomén
14. Vymezení sociologie a sociologie práva
15. Sociologie a sociologický přístup
16. Přínos sociologie práva pro právní vědu a praxi
17. Hlavní představitelé sociologie práva (Montesquieu, Comte, Marx, Durkheim, Weber, Ehrlich)
18. Česká sociologie práva (Masaryk, Chalupný, Bláha, Kubeš)
19. Vybrané směry sociologie práva (Teorie volného práva, Zájmová jurisprudence, Sociologická jurisprudence, Americký právní realismus, Behaviorální jurisprudence)
20. Sociologický přístup k právu, právo jako oblast sociálního života
21. Obsahové modely práva
22. Sociologická vymezení práva (Právo jako faktický právní život, jako řadový činitel, jako nástroj sociální kontroly, jako donucovací řád, jako nástroj moci, jako psychický činitel sociálního života)
23. Konceptualizace práva
24. Sociokulturní systém a právo, právo jako prvek kultury
25. Dominantní kultury, subkultury a kontrakultury
26. Enkulturační a akulturační sociokulturního systému
27. Proces globalizace, globalizace práva
28. Proces evropeizace, westernizace, amerikanizace, evropeizace práva
29. Sociální chování a sociální jednání
30. Sociální jednání a sociální hodnoty

31. Institucionalizace sociálního chování
32. Ritualizace sociálního chování a proces institucionalizace
33. Normativní řád sociokulturního systému
34. Právo a neprávnické normativní systémy
35. Deviace a normalita v postmoderní době
36. Sociální anomie jako ztráta kontroly
37. Sociální kontrola a koncepty sociální kontroly
38. Prostředky sociální kontroly
39. Sociální kontrola a sociální typy osobnosti
40. Systémy sociální kontroly
41. Současné tendence sociální kontroly
42. Právo a sociální realita, možnosti a meze práva
43. Efektivnost práva
44. Právní vědomí, pojem struktura
45. Znalost práva
46. Mínění o právu
47. Diferenciace právního vědomí
48. Právní komunikace
49. Právo, právní vědomí, právní chování
50. Deskripce právního chování
51. Analýza právního chování
52. Funkce práva
53. Základy sociologicko právního výzkumu
54. Metody, procedury a techniky sociologického výzkumu
55. Problematika měření v sociologii
56. Fáze sociologického výzkumu

Podklady pro přípravu na zkoušku:

Přednášky, semináře a základní literatura:

VEČEŘA, M., URBANOVÁ, M. *Sociologie práva*. 2. uprav. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2011. 313 s. ISBN 978-80-7380-321-6. Povinná literatura

URBANOVÁ, M. *Systémy sociální kontroly a právo*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2006, 191 s. ISBN 80-86898-94-6. Doporučená literatura

VEČEŘA, M., URBANOVÁ M., ŠTĚPÁNÍKOVÁ, M. *Právní vědomí v teoreticko-empirickém pohledu*. Brno: MU, 2015, 194 s. ISBN 978-80-210-7783-6. Doporučená literatura

VEČEŘA, M., MACHALOVÁ, T. *Evropeizace práva v právně teoretickém kontextu*. Brno: MU, 2010, 227 s. ISBN 978-80-210-5171-3. Doporučená literatura